Päivi Suur-Uski

20.10.2025

Eduskunnan talousvaliokunta

TaV@eduskunta.fi

Asia: HE 85/2025 vp, Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi energiatehokkuuslain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Energiateollisuuden näkemyksiä energiatehokkuuslain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Energiateollisuus ry (ET) kiittää mahdollisuudesta lausua ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

LÄMMÖN- JA JÄÄHDYTYKSEN VÄHITTÄISMYYNTIÄ KOSKEVAT SOPIMUKSET

Alalla pidetään hyvänä ja perusteltuna sitä, että lämpöenergiaa koskien loppuasiakkaille säädetään vastaavia sopimusperusteisia oikeuksia, kuin sähköstä on säädetty sähkömarkkinalaissa sähkömarkkinadirektiivin mukaisesti. Koska energiatehokkuusdirektiivi (EED) ja sähkömarkkinadirektiivi vastaavat toisiaan, on perusteltua, että sopimusperusteiset oikeudet ovat vastaavat. Lisäksi on hyvä, että alalla vakiintuneet käytännöt lämmön sopimusehtojen myötä saavat nyt myös lakiperusteiset velvoitteet.

Erityisesti kannatetaan hallituksen esitykseen lausuntokierroksen jälkeen päivitettyä 18 e §:n periaatetta siitä, että sopimusehtomuutoksista ilmoitetaan kaikille asiakkaille 1kk etukäteen. Yhtenäinen käytäntö kaikille asiakkaille on vähittäismyyjälle kustannustehokkaampaa ja mahdollistaa lyhyemmät ennakointiajat, mikä on myös asiakkaiden etu.

Energiateollisuus ry pitää tärkeänä, että laissa on selkeämmin huomioitu asiakkaan mahdollisuus valita niin halutessaan sellaisia mahdollisia uusia tuotteita, jossa hinta päivittyy tietyin ennalta sovituin väliajoin. Erityisesti kannatetaan tarkennuksia, joita lausuntokierroksen jälkeen hallituksen esitykseen on tehty.

Päivi Suur-Uski
20.10.2025

DATAKESKUSTEN HUKKALÄMMÖN HYÖDYNTÄMINEN

Pidämme lakiin tulevaa hallituksen esityksen mukaista hukkalämmön hyötykäytön vaatimusta liian vähäisenä ja muodollisuutena, josta vapautuu erittäin helposti. Vaatimus on samalla tasolla kuin keskeisissä datakeskuksista kilpailevissa EU-jäsenmaissa.

Nostamme esiin, että kaukolämpö- ja jäähdytysverkot ovat Suomelle uniikki kilpailuetu hukkalämpöjen hyödyntämiseen ja Suomen koko energiajärjestelmän energiatehokkuuden sekä huoltovarmuuden parantamiseen. Vastaavaa mahdollisuutta ei muilla Euroopan mailla yleisesti ole. Suomen tulee viime kädessä huolehtia, että datakeskusten hukkalämmöt saadaan valjastettua energiamurroksen työkaluksi. Energiatehokkuuslaki ei näkemyksemme mukaan nyt vastaa tähän.

Tunnistamme, että Energiatehokkuuslain vaatimustason jäädessä muodollisuudeksi, Suomella on mahdollisuus ja sen kannattaa jatkaa poikkeuksellisen energiatehokkuuden ja hukkalämpöjen hyödyntämisen kriteerit täyttävien datakeskusten osalta hallituksen kaavailemaa tukimallia tai vero-ohjausta, esimerkiksi hallituksen kaavaileman veronpalautuksen muodossa. Vastaavan kaltainen energiatehokkuusvaatimus on ollut Suomessa käytössä pienemmille konesaleille jo aiemmin. Verotuen perusteet säilyvät tämän energiatehokkuuslain voimaantulon jälkeenkin, koska lain asettama vaatimus datakeskuksille jää lähinnä muodollisuudeksi.

Pidämme tärkeänä, että Suomi pystyy kilpailemaan datakeskusinvestoinneista ja ohjauskeinoilla ohjaa datakeskuksien hukkalämpöjä kaupunkien kaukolämpöverkkoihin. Datakeskuksilta voidaan edellyttää kymmeniä prosentteja perustasoa parempaan hukkalämpöjen hyödyntämistä, entistä parempaan joustavuutta ja energiatehokkuutta. Hallituksen tukimalli tasapainottaisi kilpailutilannetta kaukolämpöverkon läheisyydessä olevan kalliimman tonttimaan ja maaseudun välillä, jotta konesalit eivät ohjaudu syrjäisiin ja energiatehokkuuden kannalta epäoptimaalisiin paikkoihin Suomessa. Perusteltua on, että yleinen vaatimustaso ei voi olla liian tiukka lainsäädännössä, mutta huomautamme tämän

tarkoittavan vastuuta datakeskusten vaatimuksista sekä tukimallin kehittämisestä ja toimeenpanosta.

TEHOKKAAT KAUKOLÄMPÖ- JA JÄÄHDYTYSJÄRJESTELMÄT

Energiateollisuus nostaa esiin huomion, että vaikka Energiatehokkuuslaissa on mainittu huoltovarmuus, on jatkovalmistelussa huolehdittava, että laki ei vaaranna yritysten edellytyksistä huolehtia (huoltaa ja tarvittaessa rakentaa uutta vara- ja huipputehokapasiteettia) huoltovarmuuden turvaamiseksi. Fossiilisia polttoaineita tarvitaan jatkossakin turvaamaan huoltovarmuutta esimerkiksi laiterikkojen tai erittäin kylmien kelien aikaan. Lainsäädännön tarkoituksena on vähentää fossiilisten polttoaineiden käyttöä, mutta huoltovarmuutta vaarantamatta ja huoltovarmuus on varmistettu fossiilisilla polttoaineilla lähes kaikissa kaukolämpöverkoissa.

LOPUKSI

Kiitämme vielä lopuksi mahdollisuudesta tulla kuulluksi hallituksen esityksestä HE 85/2025. Kiitämme myös ministeriötä ja Energiavirastoa lain perusteellisesta ja eri sidosryhmiä osallistaneesta valmistelusta.

Ystävällisin terveisin,

Päivi Suur-Uski

Asiantuntija, Markkinat

ENERGIATEOLLISUUS RY